

ZWIĄZEK STOWARZYSZEŃ POLSKA ZIELONA SIEĆ

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE ZA ROK 2017.

Działalność Związku Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć w roku 2017 była realizowana w ramach następujących programów tematycznych:

1. Program Akcja dla Globalnego Południa
2. Program Dla klimatu
3. Program „Fundusze dla zrównoważonego rozwoju”
4. Zielone Partnerstwo W Europie Wschodniej

1. PROGRAM DLA KLIMATU

Zmiany klimatu są jednym z najpoważniejszych problemów współczesnego świata. Celem Programu jest kompleksowe zaangażowanie polskiego społeczeństwa oraz rządzących do podjęcia stanowczych, konkretnych i długofalowych działań na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu oraz przystosowania się do ich skutków. Najważniejsze obszary działania to aktywny udział w kształtowaniu polityki klimatycznej i energetycznej Polski, rozwijanie szerokiej, międzysektorowej współpracy z partnerami społecznymi, samorządowymi, naukowymi i eksperckimi oraz edukacja i aktywizacja polskiego społeczeństwa w tym zakresie.

Więcej Niż Energia

– ruch społeczny i kampania na rzecz rozwoju energetyki obywatelskiej w Polsce

Celem kampanii Więcej Niż Energia (WNE) jest wspieranie rozwoju energetyki obywatelskiej, prowadzenie działań rzeczniczych i informacyjnych w celu zwiększenia obecności tego zagadnienia w debacie publicznej oraz stworzenie szerokiego społecznego poparcia dla idei energetyki obywatelskiej. Projekt ma też na celu stworzenie i promocję dobrych rozwiązań prawnych w zakresie wykorzystania potencjału odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej w Polsce.

Partnerzy

150 partnerów instytucjonalnych WNE, w tym samorządy, instytucje naukowe, organizacje branżowe. Koordynacja działań Kampanii prowadzona jest w ramach Sekretariatu, który tworzą oprócz Polskiej Zielonej Sieci również: ClientEarth – Prawnicy dla Ziemi, Greenpeace Polska, WWF Polska

Działania

Nawiązano kontakty z wszystkimi Urzędami Marszałkowskimi, przekazując zaproszenia do Ruchu Więcej Niż Energia oraz publikację, wydaną w ramach działalności Ruchu pt.: „Efektywność energetyczna dla obywateli. Działania dla Dobrej Energii”.

Nawiązano współpracę z czterema organizacjami zajmującymi się analizami ekonomicznymi oraz zagadnieniami dotyczącymi efektywności energetycznej domów i ubóstwem energetycznym - Habitat for Humanity Polska, Efektywna Polska, WiseEuropa, Forum Energii.

W 2017 roku do ruchu WNE przystąpiło pięciu nowych członków. Jako najważniejszym należy wskazać **województwa łódzkie i pomorskie oraz Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej.**

Przedstawiciele WNE angażowali się w monitorowanie procesów legislacyjnych dotyczących sfery energetyki obywatelskiej. Przygotowano komentarze do następujących projektów dokumentów tj:

- komentarz do opinii eksperckiej „**Koncepcja funkcjonowania klastrów energetycznych w Polsce**”, wysłany do Ministerstwa Energii i opublikowany na stronie Ruchu Więcej Niż Energia (kwiecień 2017),
- komentarz do **projektu ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych**, wysłany do Ministerstwa Rozwoju i opublikowany na stronie Ruchu Więcej Niż Energia (maj 2017),
- stanowisko ws. „**Pakietu Zimowego**” wysłane do Ministerstwa Energii i opublikowane na stronie Ruchu Więcej Niż Energia (czerwiec 2017),
- komentarz do **projektu nowelizacji ustawy o odnawialnych źródłach energii**, wysłany do Ministerstwa Energii i opublikowany na stronie Ruchu Więcej Niż Energia (lipiec 2017).

Wydano publikację „**Efektywność energetyczna dla obywateli. Działania dla Dobrej Energii**”, zawierającą przykłady projektów proefektywnościowych na poziomie lokalnym. Wydrukowano 500 egzemplarzy. Wersja elektroniczna publikacji dostępna jest na stronie Ruchu Więcej Niż Energia.

Rozpoczęto modernizację strony internetowej ruchu Więcej Niż Energia, aby poprawić jej funkcjonalność, w tym m.in. umożliwić partnerom promowanie ich własnych inicjatyw oraz dobrych praktyk.

Na stronie Więcej Niż Energia opublikowano katalog dobrych praktyk zawierający 30 przykładów inwestycji w odnawialne źródła energii oraz efektywność energetyczną.

We współpracy z polskim przedstawicielstwem Komisji Europejskiej oraz Centrum Zarządzania Innowacjami i Transferem Technologii Politechniki Warszawskiej zorganizowano **II Ogólnopolski Kongres Energetyki Obywatelskiej** (Warszawa, grudzień 2017 r.), który koncentrował się na zagadnieniach dotyczących efektywności energetycznej domów jednorodzinnych oraz ubóstwa energetycznego. W Kongresie uczestniczyli politycy szczebla centralnego i samorządowego, naukowcy, aktywiści społeczni, przedsiębiorcy z branży związanej z efektywnością energetyczną oraz ochroną i monitorowaniem stanu jakości powietrza, a także dziennikarze. Ponadto koordynator francuskiego programu wspierania efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych Habiter Mieux (Mieszkać Lepiej) zaprezentował szczegółowe zasady jego funkcjonowania. W kongresie uczestniczyło 100 osób.

Przedstawiciele ruchu Więcej Niż Energia brali aktywny udział w szeregu **wydarzeń**, promując ideę energetyki obywatelskiej oraz kampanię WNE. Jako najważniejsze można wskazać:

- Konferencja dot. energetyki prosumenckiej „Dobra Energia” (prezentacja publikacji Ruchu Więcej Niż Energia – „Efektywność energetyczna dla obywateli. Działania dla Dobrej Energii” (Kraków, czerwiec 2017)
- Konferencja „Odnawialne źródła energii – kluczowy aspekt rozwoju woj. Opolskiego” (prezentacja o Ruchu Więcej Niż Energia (Opole, czerwiec 2017)
- „Przezwyciężanie barier administracyjnych dla rozwoju mikro instalacji OZE jako podstawa dla rozwoju energetyki obywatelskiej – doświadczenie polskie oraz europejskie” (na zaproszenie Europejskiego Funduszy Rozwoju Wsi Polskiej (Grodno, lipiec 2017)
- Konferencja „Nationwide Business Summit 2017” (na zaproszenie Ministerstwa Energii (Siedlce, październik 2017)
- Konferencja „Efektywność energetyczna w budownictwie” (Poznań, październik 2017)
- Ogólnopolski Festiwal Ekoenergii (na zaproszenie Urzędu Marszałkowskiego woj. opolskiego, prezentacja o Ruchu Więcej Niż Energia (Opole, listopad 2017)

Rezultaty

- Ruch Więcej Niż Energia zwiększył swoją rozpoznawalność oraz umocnił swój status największej społecznej kolacji na rzecz rozwoju energetyki obywatelskiej w Polsce, istotnej strony w debacie dotyczącej transformacji energetycznej,
- Podwojono liczbę województw, które popierają kampanię Więcej Niż Energia,
- Działania prowadzone w ramach kampanii Więcej Niż Energia są odbierane pozytywnie zarówno przez potencjalnych partnerów jak i przez ich adresatów m.in. polityków,
- Bezpośrednio po II Kongresie WNE Prezes Rady Ministrów oficjalnie ogłosił, że walka ze smogiem i ubóstwem energetycznym stanie się priorytetowym celem działań rządu,
- Liczba osób obserwujących profil Polskiej Zielonej Sieci na portalu Twitter podwoiła się z 500 do 1000.

Działania komunikacyjne

- Rozesłano 8 newsletterów do wszystkich partnerów kampanii Więcej Niż Energia (15.02, 17.03, 14.04, 11.07, 4.11, 14.11, 21.11, 07.12)
- Ruchowi WNE i II Kongresowi Energetyki Obywatelskiej poświęcono 81 artykułów i wzmianek w mediach (prasa drukowana, radio, telewizja, portale internetowe)
- Stworzono podstronę internetową II Ogólnopolskiego Kongresu Energetyki Obywatelskiej

Liczba odbiorców

- **osoby fizyczne:** zakres oddziaływania medialnego można oceniać na około 1 milion odbiorców, ponad 100 osób uczestniczyło fizycznie w II Kongresie WNE, kolejnych kilkaset w ramach pośredniego kontaktu
- **osoby prawne:** 150 podmiotów zrzeszonych w ruchu WNE

Źródło finansowania: Europejska Fundacja Klimatyczna

Koordynatorzy: Paweł Sulima, Joanna Furmaga

Projekt „Partnerstwo na rzecz promowania gospodarki niskowęglowej w Polsce

Cel: Zapewnienie lepszej efektywności działań polskich organizacji pozarządowych działających na rzecz promowania gospodarki niskowęglowej

Partnerzy: grupa kilkunastu organizacji ekologicznych współpracujących na rzecz transformacji energetycznej Polski (m.in. WWF Polska, Greenpeace Polska, ClientEarth Poland, Towarzystwo na rzecz Ziemi, Frank Bold, Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, Stowarzyszenie Eko-Unia)

Działania: W 2017 roku Polska Zielona Sieć kontynuowała wspieranie działań polskich organizacji pozarządowych działających na rzecz promowania gospodarki niskowęglowej. Zorganizowane zostały cztery spotkania organizacji pozarządowych mające na celu wymianę doświadczeń i wiedzy oraz pogłębienie współpracy i koordynację działań różnych partnerów społecznych zaangażowanych w promowanie alternatywnej polityki energetycznej. Polityka ta polega na odchodzeniu od węgla jako głównego surowca energetycznego Polski na rzecz rozwoju odnawialnych źródeł

energii oraz poprawy efektywności energetycznej, a także promowaniu działań związanych z tzw. sprawiedliwą transformacją terenów górniczych. W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele kilkunastu polskich i europejskich organizacji pozarządowych specjalizujących się w tematyce energetyczno-klimatycznej. Rezultatem spotkań była lepsza współpraca organizacji pozarządowych na rzecz promowania gospodarki niskowęglowej w Polsce.

W ramach działań PZS monitorował wydatkowanie środków z funduszy UE m.in. z Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych; dostarczała także rekomendacji i przedstawiała uwagi do Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, tak aby wydatkowanie funduszy na projekty niskoemisyjne było bardziej efektywne. PZS zorganizował warsztaty analizujące potencjalne scenariusze przejścia na gospodarkę niskoemisyjną dla 26 osób z polskich organizacji społecznych, które się zajmują tym obszarem działalności. Odbyły się również warsztaty nt. wdrażania w Polsce Dyrektywy o emisjach przemysłowych (IED).

W ramach działań podejmowana była również praca z mediami, której celem był wzrost świadomości dotyczącej polityki klimatycznej, inwestycji w paliwa kopalne oraz skutków finansowych i zdrowotnych wynikających ze spalania paliw kopalnych. W tym celu sporządzono trzy informacje prasowe, **które zaowocowały ponad 50 publikacjami w mediach regionalnych i ogólnopolskich**. PZS zapewniała również koordynację działań organizacji polskich i europejskich, utrzymując z nimi stały kontakt. W ramach współpracy promowano w Polsce międzynarodowe raporty dotyczące zagadnień:

- polska premiera raportu Chatham House **“Woody Biomass for Power and Heat”**
- polskie premiery raportu **“Boom and bust – Tracking the Global Coal Plant Pipeline in 2017”** nt. globalnego odwrótu od inwestycji węglowych
- polska premiera raportu **“Phase out 2020 – Monitoring Europe’s Fossil Fuel Subsidies”** dotycząca subsydiów dla paliw kopalnych

PZS był zaangażowany we wspólną akcję organizacji społecznych wspierającą nowe regulacje unijne BREF/BAT dla dużych instalacji spalania, a także przygotowanie otwartego listu, skierowanego do władz wojewódzkich w sprawie odstępstw od nowych limitów emisji konkluzji BAT. PZS współpracował z CAN Europe przy komunikacji corocznej nagrody „Fossil Fuels Subsidy Award”, z organizacjami zagranicznymi przy komunikacji zamknięcia elektrowni Adamów oraz z polskimi NGOs przy kampanii **“Zielone Światło 2017”**.

W ubiegłym roku kontynuowano pracę z mediami, mającą na celu przekonanie polskiej opinii publicznej o korzyściach płynących z rozwoju gospodarki niskowęglowej, opartej na odnawialnych źródłach energii i efektywności energetycznej. W tym celu PZS prowadziła działania w mediach społecznościowych, w tym współprowadząc grupę na portalu Facebook **„OZE Energia Odnawialna”** (ok. 3000 członków) oraz prowadząc konto na Twitterze (ok. 9 tys. impresji miesięcznie).

Liczba odbiorców –

- **osoby fizyczne:** 50 osób odbiorców działań bezpośrednich, ok. 500 tys., osób odbiorców działań medialnych
- **osoby prawne:** 50 organizacji pozarządowych polskich i zagranicznych.

Źródła finansowania: Europejska Fundacja Klimatyczna

Koordynatorzy: Magdalena Bartecka, Joanna Furmaga

Współpraca w ramach Koalicji Klimatycznej

Polska Zielona Sieć aktywnie bierze udział w działaniach Koalicji Klimatycznej tworzonej przez ponad dwadzieścia organizacji pozarządowych. Misją Koalicji jest wspólne działanie w celu zapobiegania wywołanym przez człowieka zmianom klimatu dla dobra ludzi i środowiska. Koalicja inicjuje i wspiera działania na rzecz ustanowienia i realizacji polityki klimatycznej w Polsce oraz monitoruje jej wdrażanie. Polska Zielona Sieć wnosi do Koalicji Klimatycznej swoją wiedzę i doświadczenia z wielu lat pracy w ramach programu Fundusze dla zrównoważonego rozwoju, z uczestnictwa w międzynarodowej sieci CEE Bankwatch Network, monitorującej międzynarodowe instytucje finansowe oraz z działań związanych z promowaniem gospodarki niskowęglowej w Polsce. Przedstawiciele Polskiej Zielonej Sieci biorą udział w spotkaniach strategicznych oraz pracach Komitetu Sterującego Koalicji, angażują się z działania rzecznicze Koalicji wśród parlamentarzystów, członków administracji rządowej i samorządowej oraz przedstawicieli zagranicznych instytucji zajmujących się kwestiami energii i klimatu. Prowadzą też wspólne z Koalicją działania medialne. Zaangażowanie zespołu PZS w prace Koalicji w roku 2017 obejmowało m.in.: uczestnictwo w licznych spotkaniach, seminariach i konferencjach branżowych w Polsce i zagranicą w celu dostarczenia organizacjom partnerskim możliwie szerokiej wiedzy na temat transformacji energetycznej w Polsce i na świecie. Wiele z tych spotkań dotyczyło przygotowania do COP24 w Katowicach. Ponadto, zespół PZS zaangażowany był w pracę nad strategią Koalicji Klimatycznej na 2018-2020.

Przedstawicielki PZS w Koalicji Klimatycznej w 2017 r.: Joanna Furmaga, Magdalena Bartecka

Inicjatywa społeczna na rzecz czystego powietrza Podhalański Alarm Smogowy.

Cele kampanii:

- podnoszenie świadomości mieszkańców Podhala w zakresie wpływu smogu na zdrowie
- kompleksowa edukacja na temat powstawania smogu
- motywujący wpływ na lokalne władze mający na celu zdynamizowanie działań antysmogowych
- promocja OZE
- budowanie sieci partnerów
- promocja idei w mediach

Partnerzy: Tatrzańska Izba Gospodarcza, Made in Zakopane, Stowarzyszenie Rozwoju Podtatrza, Stowarzyszenie Pura Vida, Tygodnik Podhalański, ECOKościelisko, Nowotarski Alarm Smogowy.

Działania:

- wpieranie oraz motywowanie władz Sejmiku Woj. Małopolskiego do przyjęcia Uchwały Antysmogowej dla Małopolski
- rozpoczęcie projektu edukacyjnego 'Nasze Powietrze' mającego na cel przeprowadzenie 200 godzin warsztatów antysmogowych w szkołach podstawowych I średnich na terenie Podhala
- współpraca z ekodoradcami z gmin: Zakopane, Bukowina Tatrzańska, Poronin, Nowy Targ
- prelekcje na temat smogu na zebraniach wiejskich I zebraniu dyrektorów szkół w gminach: Poronin I Biały Dunajec, Zakopane

- nawiązanie ścisłej współpracy z wójtem gminy Poronin
- organizacja Dnia Czystego Powietrza w zakopiańskich szkołach
- współpraca z UM Zakopane przed przystąpieniem do rządowego programu SMOG STOP
- udział w streamowanych live i cieszących się dużym powodzeniem spotkaniach Open Coffee organizowanych przez lokalną organizację turystyczną Made in Zakopane

Rezultaty:

- projekt edukacyjny cieszył się dużym zainteresowaniem, zrealizowano 400 godzin warsztatów, dużo więcej niż planowano. Łącznie działania edukacyjne objęły ok. 10 tys. mieszkańców. Akcja ta odbiła się szerokim echem w lokalnych mediach. Jesteśmy przekonani, że koniecznym jest kontynuowanie tej ważnej i potrzebnej inicjatywy. We wszystkich szkołach w gminach: Zakopane, Poronin i Białka Tatrzańska w których przeprowadzone zostały zajęcia z dziećmi zorganizowany został konkurs plastyczny. Nadesłano 160 prac. Wręczenie nagród odbyło się w UM Zakopane z udziałem oficjeli i prasy.
- Dużym zainteresowaniem cieszyły się antysmogowe prelekcje na temat smogu wygłaszane podczas zebrań wiejskich w gminie Poronin oraz Białki Dunajec.
- podczas obchodów Dnia Czystego Powietrza zostały przekazane trzy czujniki do SP 2, SP4 i SP9 (szkół podstawowych najbardziej oddalonych od stacji pomiarów WIOS na Równi Krupowej w centrum miasta). Od tamtego czasu możliwe są ciągłe pomiary jakości powietrza, a informacja pokazywana jest na stronach szkół.
- prelekcje na sesji Rady Gminy Białki Dunajec oraz Gminy Poronin
- liczne spotkania z burmistrzem miasta Zakopane, wójtem gminy Poronin oraz wójtem gminy Białki Dunajec skutkują zdyktowaniem działań prowadzących do poprawy jakości powietrza na Podhalu. Obserwuje się również poniesienie świadomości mieszkańców w zakresie wpływu smogu na zdrowie, zwiększoną liczbę wymian starych węglowych pieców na ekologiczne źródła ciepła oraz zwiększoną liczbę deklaracji śmieciowych, co może świadczyć o zmianie świadomości i zaprzestawaniu spalania odpadów.

Działania medialne.

Dzięki bliskiej współpracy z lokalną prasą, a w szczególności z Tygodnikiem Podhalańskim, w sezonie jesienno-zimowym ukazał się cykl 6 artykułów o tematyce szkodliwości smogu na zdrowie, powstawania zanieczyszczeń powietrza, promocji alternatywnych źródeł ciepła. Dodatkowo Jolanta Sitarz-Wójcicka była panelistką w debatach Gazety Wyborczej oraz Gazety Krakowskiej dotyczących smogu w Polsce. Udzieliła licznych wywiadów oraz występowała jako gość w programach w TVP Kraków, TVN oraz Polsat. Również liczne wypowiedzi oraz komentarze znalazły się na antenach Radia Kraków, Radia Eska, RMF FM itd.

Profil PAS na facebooku jest śledzony przez prawie 4000 osób, a informacje na nim publikowane są powielane na profilach tych osób oraz szeroko komentowane.

Cieszący się ogromnym powodzeniem projekt warsztatów antysmogowych w szkołach doczekał się uwiecznienia przez fotoreportera, a zdjęcie publikacji w The New York Times. Dzięki temu wydarzeniu, Jolanta Sitarz-Wójcicka dostała propozycję nagrania w czerwcu TEDx w tematyce smogu oraz działań aktywistycznych.

Liczba odbiorców:

- **osoby fizyczne:** 10 tys. osób (uczniowie i nauczyciele szkół, w których zostały przeprowadzone warsztaty; mieszkańcy uczestniczące w zebraniach wiejskich, sesjach rad gmin, zebraniach dyrektorów szkół).

- **osoby prawne:** Gmina Zakopane, Gmina Poronin, Gmina Białka Tatrzańska, Gmina Nowy Targ, Tatrzańska Izba Gospodarcza

Źródło finansowania: Europejska Fundacja Klimatyczna

Koordynatorka: Jolanta Sitarz-Wójcicka

2. PROGRAM AKCJA DLA GLOBALNEGO POŁUDNIA

Celem programu jest działanie na rzecz zapewnienia wszystkim społeczeństwom sprawiedliwych i równych warunków do rozwoju w duchu odpowiedzialności względem innych ludzi i środowiska. By realizować ten cel, staramy się dostarczać Polakom i Polkom sprawdzonej wiedzy i inicjować publiczną debatę na temat globalnej współzależności krajów lepiej i słabiej rozwiniętych. Współpracujemy także z organizacjami i społeczeństwem w krajach Globalnego Południa, co oprócz mierzalnych korzyści dla rozwoju Globalnego Południa dostarcza nam wiedzy, która możemy wykorzystać na rzecz zmian politycznych w krajach bogatych, takich jak Polska. Jesteśmy przekonani, że sprawiedliwe relacje pomiędzy światem bogatych i biednych mogą być kształtowane nie tylko przez bezosobowe polityki, lecz także głosem świadomych i aktywnych obywateli – zarówno z krajów bogatych jak i biednych. Mówiąc o drodze do globalnej sprawiedliwości i dobrobytu, apelujemy też o mądre korzystanie z zasobów środowiska, które nam ten rozwój umożliwia.

Kampania “Sprawdzamy inwestycje dla rozwoju”

[Financing development and developing finance for EYD2015: a Pan-European campaign to align European investments in developing countries with the post-2015 MDG framework and the EU policies that promote sustainable growth and poverty reduction.]

Czas realizacji projektu: 2015 – 2017

Cel: Celem kampanii jest monitoring spójności europejskich inwestycji w krajach Globalnego Południa z polityką rozwojową UE i agendą ONZ post-2015 oraz promowanie modelu zrównoważonego rozwoju.

Częścią tego przedsięwzięcia jest kampania „Rozwój? Nie szkodzi. Kampania edukacyjna na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju skierowana do młodzieży, studentów i osób dorosłych.” współfinansowana w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w latach 2016-2017. W 2017 r. wspólną częścią tej kampanii i większego przedsięwzięcia pt. „Sprawdzamy inwestycje dla rozwoju” były wydarzenia Global Justice Night, warsztaty Lunch&Learn dla studentów, warsztaty i pokazy filmów Global Justice Morning dla dzieci i ich opiekunów.

Działania edukacyjne i ich rezultaty:

- Organizacja 5 wydarzeń **Global Justice Night** promujących Cele Zrównoważonego Rozwoju, sprawiedliwość globalną oraz wiedzę na temat zależności globalnych w **5 miastach** dla ok. **250 osób**, z pomocą partnerów: Fundacja EkoRozwoju FER we Wrocławiu, Towarzystwo dla Natury i Człowieka w Lublinie, Ośrodek Działań Ekologicznych “Źródła” w Łodzi, Stowarzyszenie “Ekoskop” w Rzeszowie, Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct Szczecin, Stowarzyszenie Społecznie Wrażliwi, Kooperatywa Spożywcza Lublin.

Podczas wydarzeń pokazywano wystawę nt. Celów Zrównoważonego Rozwoju oraz filmy „Living on One Dollar” „Droga do Man Eater’s Bridge”. Częścią wydarzeń była dyskusja z gośćmi specjalnymi: **Krzysztof Miękus (reporter i fotograf, reżyser filmu "Droga do Man Eater’s Bridge")**, **Błażej Popławski (współautor książki „Gorzka czekolada”, członek Polskiego Towarzystwa Afrykanistycznego)**, **Joanna Tyszkiewicz (przedstawicielka Punktu Informacji Europejskiej Europe Direct – Szczecin, opowiedziała o Europejskim Korpusie Solidarności).**

W 3 wydarzeniach promowane były też działania Polskiego Stowarzyszenia Sprawiedliwego Handlu. Program. Relacja i zdjęcia.

Dystrybucja w trakcie wszystkich wydarzeń oraz konferencji prasowych ok. 600 broszur o Celach Zrównoważonego Rozwoju.

- Organizacja 11 pokazów filmu „**Living on One Dollar**” (zakup licencji na pokazy, przygotowanie polskich napisów i promocja filmu). Film zadaje pytanie o to, jak wygląda życie za dolara dziennie. Bohaterowie filmu z małej rolniczej społeczności Pena Blanca w Gwatemali, gospodarują pieniędzmi o wiele lepiej niż niejeden mieszkaniec bogatego kraju. Twórcy filmu przez dwa miesiące mieszkali w wiosce Pena Blanca i na własnej skórze poznali oznaki niedożywienia, ubiegali się o pożyczkę, aby móc zainwestować i uprawiać małe pole. Gdyby nie pomoc sąsiadów, ponieśliby porażkę. Efektem ich eksperymentu jest nie tylko film, ale też stała pomoc dla społeczności, z którą żyli. Część pieniędzy ze sprzedaży licencji na pokazy bezpośrednio wspiera bohaterów filmu.
- Edukacja 250 studentów z 3 miast (Szczecin, Wrocław, Rzeszów) podczas 9 warsztatów Lunch & Learn o Celach Zrównoważonego Rozwoju. Współpracowano z 6 uczelniami: Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Politechnika Rzeszowska, Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Szczeciński. Scenariusz zajęć. Agenda, wiosenne warsztaty. Agenda, jesienne warsztaty. Zdjęcia z wydarzeń.
- **Edukacja 110 dzieci w wieku 5-12 lat i 100 dorosłych** w 5 miastach podczas 6 warsztatów pod nazwą **Global Justice Morning** połączonych z pokazami filmu „Living on One Dollar”, w partnerstwie z Muzeum Narodowym w Szczecinie podczas jednego z wydarzeń. Celem warsztatów była edukacja dzieci nt. Celów Zrównoważonego Rozwoju i samego pojęcia zrównoważonego rozwoju oraz ukazanie im ich roli i wpływu na podstawowe wyzwania dzisiejszego świata. Agenda pilotażowego warsztatu. Agenda warsztatów w 4 miastach. Agenda warsztatu organizowanego z Muzeum Narodowym w Szczecinie. Relacja z warsztatów. Zdjęcia: set1, set2, set3.
- **Produkcja filmu „Droga do Man Eater’s Bridge”**, który zadaje pytanie o to, czy rozwój można mierzyć liczbami, np. kilometrami wybudowanych dróg? Bohaterami filmu są mieszkańcy Mombasy, których domy stoją na drodze wielkiej inwestycji – rozbudowy bardzo potrzebnej autostrady, łączącej jeden z największych portów na wschodnim wybrzeżu Afryki z jej wnętrzem. Niestety mieszkańcy terenów przy drodze napotykać poważne problemy. Dwa lata temu lokalna ludność podjęła walkę o swoje prawa, zapisane w kenijskiej konstytucji. Z konieczności stali się wzorami świadomych obywateli, którzy wykorzystują wszystkie możliwości obrony przed wielką machiną źle pojętego „rozwoju”. Zdjęcia z produkcji filmu „Droga do Man Eater’s Bridge”.
- Produkcja serii 3 briefingów:
 1. Droga do Man Eater’s Bridge - o jednej z najważniejszych inwestycji banków rozwoju w Afryce,
 2. Banki rozwoju a prawa człowieka,
 3. Po co nam Cele Zrównoważonego Rozwoju. Briefingi były dystrybuowane w trakcie wydarzeń Global Justice Night i warsztatów Lunch&Learn.
- Publikacja serii artykułów online nt. sprawiedliwości podatkowej:
 1. Czym jest sprawiedliwość podatkowa
 2. Czym są raje podatkowe
 3. Malawi, najbiedniejszy kraj świata
 4. Jak koncerny zaniżają swoje zyski

Działania informacyjne nt. wpływu dużych projektów infrastrukturalnych finansowanych z publicznych pożyczek - projekt rozbudowy drogi w Mombasie:

Koordynatorka PZS monitorowała projekt EBI / KfW / AFDB dotyczący regionalnej drogi dojazdowej do portu Mombasa, koncentrując się na zapewnieniu podstawowych praw człowieka dla lokalnej ludności, w świetle przymusowych eksmisji przeprowadzonych w 2015 r. oraz braku odpowiedniego mechanizmu przesiedleń. Dwie społeczności walczą o prawo do informacji, konsultacji i odpowiedniego przesiedlenia w związku z rozwojem projektu. Ze względu na podnoszenie świadomości społeczności lokalnych, w 2017 r. wysłano do EBI 14 skarg. W 2017 r. PZS koordynował i wysłał następujące listy do pożyczkodawców, władz lokalnych i promotorów projektu:

- list z kwietnia 2017 r. do EBI dotyczący zastraszania lokalnych mieszkańców przez władze lokalne - odpowiedź EBI potwierdzająca, że bank ujawnił dane dotyczące skarżących;
- w marcu 2017 r. list 7 organizacji pozarządowych do pożyczkodawców dot. braku należytej staranności związanej z przesiedleniami - z reakcją kredytodawców;
- sierpień 2017 r. list 10 organizacji pozarządowych do pożyczkodawców dot. nielegalnej wycinki drzew należących do mieszkańców przedmieść Mombasy;
- wrzesień 2017 r. list do pożyczkodawców dot. nielegalnej wycinki drzew należących do mieszkańców przedmieść Mombasy;
- 10 sierpnia 2017 r. list od 10 organizacji pozarządowych do biura zastępcy komisarza powiatowego (mechanizm składania skarg promotora projektu);
- sierpień 2017 r. list 10 organizacji pozarządowych do promotora projektu KENHA;

Podczas **wizyty w Mombasie** w dniach 12-24 lipca 2017 r. zebraliśmy dowody szkód wyrządzonych na przedmieściach Mombasy (rejon Chagamwe-Bangladesz-Jomvu) w związku z przygotowaniem robót drogowych. Zebrana dokumentacja zdjęciowa i filmowa została uzupełniona wywiadami z przedstawicielami mieszkańców przedmieść. Dystrybuowaliśmy dokumenty projektowe uzyskane od banków rozwoju. Zorganizowaliśmy strategiczne spotkanie z lokalnymi organizacjami pozarządowymi (Amnesty International Kenia, Zespół Szybkiego Reagowania Mombasa, Coast Women in Development, Muhuri, Transparency International Kenja, Ujamaa Kenya, Haki Africa Pamoja Trust) oraz Kenijską Narodową Komisją Praw Człowieka w celu poinformowania o standardach zaangażowanych banków rozwoju.

Rzecznictwo dot. przejrzystości polskich agencji kredytów eksportowych (KUBE S.A., BGK):

- 10 października 2017 r. PZS zorganizował w Warszawie **spotkanie robocze pt. "Przejrzystość publicznych instytucji finansowych - dyskusja o dobrych praktykach"**. W spotkaniu wzięło udział 17 uczestników reprezentujących KUBE S.A., Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Rozwoju, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich oraz organizacje pozarządowe. Podczas spotkania przedstawiono wnioski i rekomendacje raportu przygotowanego przez Fundację Greenmind (analiza zgodności KUBE SA ze OECD CA i Konwencją z Aarhus) wskazujące na potrzebę reformy standardów przejrzystości i udziału społeczeństwa w działalności agencji.
- PZS złożył **pozew do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego przeciwko Ministerstwu Finansów**, który odmówił PZS informacji o projektach wspieranych przez polską agencję kredytów eksportowych. 20 kwietnia 2017 r. PZS wygrał sprawę, ale minister ponownie odmówił dostępu do informacji, co zmusiło PZS do ponownego złożenia pozwu do WSA.

W 2016 r. PZS zwrócił się do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich o dołączenie do naszej sprawy przeciwko KUBE (druga sprawa w sprawie dostępu do informacji) w Najwyższym Sądzie Administracyjnym. W dniu 31 stycznia 2017 r. Rzecznik opublikował list do KUBE, w którym poparł wniosek o ujawnienie informacji publicznej zgodnie z żądaniem PZS.

Więcej: Gazeta Ubezpieczeniowa, Sieć Obywatelska Watchdog, BeInsured.

Inne działania:

- udział przedstawicielki PZS w Rady Programowej Współpracy Rozwojowej przy MSZ
Koordynatorka PZS jest członkiem Rady Programowej Współpracy Rozwojowej przy MSZ. Podczas spotkania w dniu 7 lipca 2017 r. przedstawicielka PZS przedstawiła stanowisko w sprawie konieczności ustanowienia obowiązkowych warunków, jakie powinien spełnić polski sektor prywatny, który wykorzystuje publiczne pieniądze na inwestycje w krajach Globalnego Południa za pośrednictwem programów rządowych lub agencji kredytów eksportowych.
- Rzecznictwo dot. Mechanizmu Skargowego Europejskiego Banku Inwestycyjnego
PZS uczestniczy w grupie roboczej europejskich organizacji biorących udział w przeglądzie mechanizmu skargowego EBI. 29.06.2017 r. przedstawicielka PZS brała udział w spotkaniu w EBI w ramach konsultacji społecznych draftu nowej polityki mechanizmu. PZS zorganizował również przyjazd przedstawicielki Amnesty International Kenia na spotkanie.
- Warsztat dla członków PZS w dniach 9-10 lutego 2017 r. na temat wsparcia publicznych instytucji finansowych dla inwestycji sektora prywatnego w krajach Południa. W spotkaniu wzięło udział 18 osób.

Działania promocyjne i rezultaty:

- **4 konferencje prasowe** promujące wydarzenia **Global Justice Night** w Szczecinie, Rzeszowie, Wrocławiu i Lublinie, na których łącznie było 16 dziennikarek i dziennikarzy lokalnych mediów. Rezultaty: 10 zapowiedzi i wywiadów radiowych (w 5 miastach); 1 wystąpienie w telewizji; 3 drukowane artykuły i wzmianki; 79 artykułów online o wydarzeniach i kampanii; 32 niezależnych postów na portalu Facebook.
- **konferencja prasowa** w dn. 21.06.2017 r. z okazji **wizyty prezydenta Azerbejdżanu w Polsce** we współpracy z Helsińską Fundacją Praw Człowieka oraz Amnesty International Polska. W trakcie konferencji zaprezentowany został briefing CEE Bankwatch Network nt. Południowego Korytarza Gazowego. W wyniku konferencji ukazały się 2 artykuły w mediach: Biznes Alert, Biznes NieEtyczny.
- 16 167 osób obserwujących profile Facebook organizatorów w 5 miastach
- 8 newsletterów do subskrybentów Akcji dla Globalnego Południa (ok. 2300 odbiorców), 1 newsletter EkoCentrum we Wrocławiu do 848 odbiorców, wydarzenia GJN były też promowane w newsletterze Grupy Zagranica o Tygodniu Edukacji Globalnej (160 odbiorców);
- Wideo zaproszenie na wydarzenie wyprodukowane wraz ze Stowarzyszeniem Społecznie Wrażliwi.

Źródła finansowania: Komisja Europejska, Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Koordynatorka: Aleksandra Antonowicz-Cyglicka

Projekt „Jedz lokalnie, myśl globalnie. Od szkolnych ogrodów do zrównoważonych systemów żywnościowych”

(EAThink2015. Global Learning for Change in EYD2015 and Beyond: European Youth Engagement from School Gardens to Sustainable Food Systems)

Celem projektu było wzmocnienie potencjału młodzieży oraz kadry nauczycielskiej w umiejętności krytycznego rozumienia problemów globalnych i aktywnego angażowania się w ich rozwiązywanie. Szczególnym obszarem zainteresowania jest sposób produkcji, dystrybucji i konsumpcji żywności we współczesnym zglobalizowanym świecie i jego wpływ na ekologię i prawa człowieka.

Projekt realizowany był w **partnerstwie z 13 organizacjami** : Fundacja ACRA (Mediolan, Włochy), APSD - Agenda 21 (Rumunia), Anthropolis (Węgry), CARDET (Cypr), Fondazione Cariplo (Mediolan, Włochy), CISV (Turyn, Włochy), Euskal Fundoa (Kraj Basków, Hiszpania), Fundacja Calouste Gulbenkian (Portugalia), Instytut na rzecz Zrównoważonego

Rozwoju (ISD, Słowenia), Kopin (Malta), Südwind Agentur (Austria), Urgenci (międzynarodowa sieć z siedzibą we Francji), Stowarzyszenie Žmergo (Chorwacja).

Działania:

Realizacja działań aktywizujących, kampanii i ogrodów szkolnych przez klasy ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych uczestniczących w projekcie. Zrealizowano: **7** działań aktywizujących (udział **203** uczniów/uczennic oraz **32** nauczycieli/nauczycielek), **15** kampanii i działań o zasięgu lokalnym oraz 13 ogrodów szkolnych i akcji ogrodniczych (udział **5290** uczniów/uczennic, **696** nauczycieli/nauczycielek i **2287** innych uczestników).

Grupy Robocze Nauczycielek- odbywały się regularne spotkania zespołu projektu oraz zaangażowanych nauczycielek ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych z woj. małopolskiego, mazowieckiego oraz śląskiego.

Wystawa edukacyjna „Miejskie ogrody” - narzędzie edukacyjne skierowane do szerokiej publiczności, którego celem było popularyzowanie idei jadalnych upraw w miastach. Wystawa w 2017 roku prezentowana była w **4** szkołach uczestniczących w projekcie. Wystawę obejrzało: **1820** uczniów, **170** nauczycieli/ek oraz **680** gości. Wystawie towarzyszyła merytoryczna ulotka wyjaśniająca najważniejsze pojęcia związane z tematyką zrównoważonej produkcji i konsumpcji żywności wydrukowana w nakładzie **5000** sztuk.

Pakiet „Jedz lokalnie, myśl globalnie”

W 2017 r. przygotowano dodatkowe części pakietu: cz.2 z międzynarodowymi scenariuszami zajęć oraz cz. 3 pt. "Ekologiczne Ogrody Szkolne". Kolejne części rozwijają tematykę projektu: produkcji, dystrybucji i konsumpcji żywności i jej ekologicznym i społecznym konsekwencjom, zakładanie ekologicznych ogrodów. Obie części zostały przygotowane w wersji pdf, a cz.3 został wydrukowany w nakładzie **800** sztuk.

Konkurs filmowy "Jedz lokalnie, działaj globalnie!"

Konkurs skierowany był do uczniów/uczennic gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Ze otrzymanych zgłoszeń, jury (w skład którego weszła m.in członkini zespołu projektu) wytypowało do pierwszego miejsca film „Pomyśl zanim kupisz” przygotowany przez uczennicę z CXIX Liceum Ogólnokształcącego im. Jacka Kuronia w Warszawie. Film w porozumieniu z autorką, został wyprodukowany przez profesjonalne studio filmowe i reprezentował Polskę podczas międzynarodowego etapu konkursu projektu Eathink 2015. Celem animacji jest zwrócenie uwagi na problem marnowania żywności i kapitału w krajach zachodnich oraz jego globalnych konsekwencji takich jak marnotrawienie zasobów naturalnych, czy pracy innych ludzi. Film promowany był na festiwalach dokumentalnych oraz w mediach publicznych (telewizja w komunikacji publicznej w Krakowie i Warszawie).

Gra Miejska w ramach TEG 2017

W dniu 22.10.2017 w ramach Tygodnia Edukacji Globalnej w Katowicach odbyła się VII edycja gry miejskiej FAIR TRAIN pod hasłem „Cele Zrównoważonego Rozwoju. Przyszłość świata zależy od nas”. PZS cyklicznie od 4 lat współorganizuje razem ze śląskimi nauczycielkami to działanie edukacyjne skierowane do uczniów/ennic. Gra odbyła się również w Piekarach Śląskich. Osiągnięta liczba odbiorców 2 gier: 230 uczniów/ennic / i 82 nauczycieli/ek

Konferencja "ŻYWNOSĆ-OGRODY- EDUKACJA" podsumowująca projekt.

Konferencja odbyła się w Krakowie, 4.12.2017 i uczestniczyło w niej 56 nauczycieli/nauczycielek oraz edukatorów/edukatorek. Celem konferencji była promocja działań i metod edukacyjnych wypracowanych w projekcie.

Rezultaty:

- Około 1000 nauczycieli/nauczycielek zaangażowanych w różne działania projektu zapoznało się i/lub wzmocniło swoją wiedzę na temat zależności globalnych związanych z produkcją i dystrybucją żywności.
- Około 7 540 uczniów/uczennic poszerzyło swoją wiedzę z zakresu tematyki projektu, angażując się w różne działania projektowe.
- 3 części pakietu edukacyjnego „Jedz lokalnie, myśl globalnie” są dostępne na stronach <http://eathink2015.org/pl> oraz <http://globalnepoludnie.pl/>. Wersja papierowa jest dystrybuowana.

Działania informacyjne:

Przygotowano **3 informacje prasowe** dwie nt. Tygodnia Edukacji Globalnej (w ramach którego odbywały się m.in. gry miejskie współorganizowane przez nauczycielki uczestniczące w projekcie), konkursu filmowego dla uczennic/uczniów, konferencji podsumowującej projekt.

Uzyskano patronat honorowy Ministerstwa Edukacji Narodowej, Małopolskiego Urzędu Marszałkowskiego i Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie dla konferencji podsumowującej projekt.

Na temat wystawy ukazało się 18 publikacji (w różnych mediach) o łącznym szacunkowym zasięgu 2 524 360 odbiorców.

O aktualnościach informowaliśmy na 2 profilach PZS na facebook'u: Akcja dla Globalnego Południa (1070 polubień) oraz Dla Klimatu (1800 polubień). Zdjęcia z różnych wydarzeń zostały także udostępnione na portalu Flickr.

Działania informacyjne projektu są prowadzone były z wykorzystaniem strony projektu: <http://globalnepoludnie.pl/Jedz-lokalnie-mysl-globalnie> oraz <http://eathink2015.org/pl/>

Liczba odbiorców:

- ok. 1000 nauczycieli/ek,
- ok. 7 540 uczniów/ennic ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych;
- 2 524 360 odbiorców działań promocyjnych (w tym filmu "Pomyśl zanim kupisz"),
- Odbiorcy instytucjonalni: 30 szkół z 3 województw.

Projekt współfinansowany był w 2017 r. ze środków Komisji Europejskiej

Koordynatorzy: Paweł Stankiewicz, Emilia Ślimko, Magdalena Klarenbach

3. FUNDUSZE DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Polska jest największym beneficjentem funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Stanowią one aż 50% wszystkich publicznych inwestycji w kraju i mają ogromny wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy oraz stan środowiska. Aby zapewnić właściwe wydatkowanie tych środków konieczny jest realny udział społeczny w ich programowaniu i wdrażaniu.

W 2017 r. najważniejszym celem działań było uzyskanie wpływu na dyskusje o przyszłym budżecie UE i podniesienie poziomu ambicji jeśli chodzi o działania na rzecz ochrony klimatu i środowiska, a także upowszechnianie koncepcji sprawiedliwej transformacji (Just Transition) i rzecznictwo w kwestii funduszy na jej realizację.

Partnerzy: CEE Bankwatch oraz organizacje członkowskie sieci w Republice Czeskiej, na Słowacji, na Węgrzech, w Bułgarii, Rumunii i na Łotwie; a także CAN Europe, Friends of the Earth, Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, fundacja Rozwój Tak-Odkrywki Nie.

Działania

Działania dotyczące przyszłego budżetu UE prowadzone były w ramach kampanii People's Budget. Była ona skierowana przede wszystkim do liderów i instytucji europejskich w tym zwłaszcza Komisji Europejskiej, która na początku kolejnego roku (2018) miała przedstawić propozycję przyszłego budżetu. Postulaty kampanii dotyczyły zwiększenia poziomu wydatków na ochronę klimatu, zwiększenia udziału obywateli, miast i regionów w decydowaniu o unijnych wydatkach, oraz wykluczenia finansowania projektów szkodliwych dla środowiska i klimatu. W tym celu prowadzone były rozmowy z przedstawicielami KE odpowiedzialnymi za prace nad przyszłym budżetem (np. podczas spotkania z komisarzem Canete 7 lipca 2017 w Grodnie k. Międzyzdrojów), a także działania komunikacyjne mające pokazać potencjał energetyki obywatelskiej (przede wszystkim za pośrednictwem strony kampanii www.peoplesbudget.eu oraz jej konta na twitterze: [@peoplesbudgeteu](https://twitter.com/peoplesbudgeteu)

Jednocześnie kontynuowane były działania dotyczące kontrowersyjnych projektów finansowanych ze środków KE w obecnej perspektywie budżetowej. Dotyczyły one przede wszystkim drogi ekspresowej S7, której przebieg koliduje z cennym siedliskiem (wizyta w DG ENV w Brukseli 10 lipca 2017, wymiana korespondencji z KE i EBI), oraz wsparcia finansowego Europejskiego Banku Inwestycyjnego dla przedsiębiorstwa Energa (EBI przeprowadził emisję obligacji hybrydowych Energi o wartości 250 mln euro, mimo że firma jest zaangażowana w budowę nowego bloku energetycznego opalanego węglem w Ostrołęce).

W 2017 r. Polska Zielona Sieć nadal brała aktywny udział w pracach **komitetu monitorującego Programu Operacyjnego POiŚ**.

W obszarze sprawiedliwej transformacji podjęte zostały działania w celu nawiązania kontaktów w regionach, których dotyczy to zagadnienie, czyli w subregionie konińskim (spotkanie pt. Konin. Powrót do Przyszłości 12 czerwca 2017, oraz trzydniowa wizyta na Śląsku w dniach 13-15 listopada 2017, podczas której miały miejsce spotkania z przedstawicielami władz samorządowych Śląska, górniczych związków zawodowych oraz lokalnymi aktywistami).

Rezultaty

Podjęte z dużym wyprzedzeniem działania kampanii People's Budget skutecznie wprowadziły do debaty jej postulaty, z których wiele uzyskało poparcie innych aktorów (PE, grupa państw Green Growth Group) oraz znalazło odzwierciedlenie w dokumentach zaproponowanych przez KE na początku maja 2018 r.

W sprawie drogi S7 jej inwestor postanowił sfinansować budowę ze środków krajowych, co pokazuje skuteczność działań mających uniemożliwić sfinansowanie szkodliwej inwestycji ze środków unijnych, ale jest pyrrusowym zwycięstwem.

Finansowanie EBI dla Energi zostało podtrzymane, ale przypadek ten jest obecnie wykorzystywany jako argument przemawiający za koniecznością zmian w dyskusjach o przyszłym budżecie i rewizji polityki EBI dot. finansowania przedsięwzięć energetycznych.

Działania w ramach komitetu monitorującego POiŚ doprowadziły do skutecznego zablokowania funduszy na szkodliwe przyrodniczo inwestycje dotyczące żeglugi śródlądowej, a także uniemożliwiły zastosowanie trybu pozakonkursowego w naborze wniosków o wsparcie dla klastrów energetycznych.

Działania medialne

- Twitter: [@peoplesbudgeteu](https://twitter.com/peoplesbudgeteu)
- www.peoplesbudget.eu
- <https://www.reuters.com/article/poland-coal-banks/refile-polish-coal-burning-companies-find-ways-to-win-big-bank-backing-idUSL8N1HR21C>
- <https://bankwatch.org/blog/silesian-coal-a-quiet-exit>

Liczba odbiorców działań:

- **osoby fizyczne:** ponad 800 obserwujących profil [@peoplesbudgeteu](#)
- **osoby prawne:** Komisja Europejska, w tym DG Regio, DG Budget, DG Environment, komisarze Canete, Sefcovic, Oettinger, europarlamentarzyści

Źródła finansowania: CEE Bankwatch Network/ Komisja Europejska

Koordynatorka: Izabela Zygmunt

Przedstawicielka PZS w Komitecie Monitorującym POIŚ: Joanna Furmaga

Koalicja Ratujmy Rzeki

- ochrona rzek i mokradeł przed szkodliwymi działaniami i planami gospodarczymi

Partnerzy: Komitet sterujący Koalicji tworzą organizacje: Centrum Ochrony Mokradeł, Fundacja Greenmind, Fundacja WWF, Polska, Przyjaciele Raby, Stowarzyszenie Ekologiczne Eko-Unia, Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne Klub Gaja, Towarzystwo na rzecz Ziemi, Towarzystwo Przyjaciół Rzek Iny i Gowienicy. Należy do niej ponad 60 organizacji społecznych i innych podmiotów oraz osób. Ważnym partnerem Koalicji jest ruch Nauka dla Przyrody.

Działania:

Koalicja została powołana pod koniec 2016 r., dlatego w 2017 roku duża część jej wysiłków dotyczyła budowy struktur, zwiększania rozpoznawalności i tworzenia kanałów komunikacji z decydentami politycznymi i społeczeństwem. Powstała strona www.ratujmyrzeki.pl oraz profile Koalicji na Twitterze ([@RatujmyRzeki](#)) i [Facebooku](#).

Koalicja zorganizowała **happening „W obronie dzikiej Wisły”**. Wzięła także udział w Wodnej Masie Krytycznej 24 czerwca w Krakowie i w Festiwalu Wisły w Toruniu 12-15 sierpnia, promując tam przekaz o przyrodniczej szkodliwości regulacji i przegradzania rzek. Opracowano również film promocyjny. Koalicja zorganizowała także dwa wydarzenia edukacyjno-ekspertyczne we współpracy z ruchem Nauka dla Przyrody: debatę „Niech żyją rzeki” w warszawskim Teatrze Powszechnym 23 września 2017 oraz konferencję „Rzeki dla zrównoważonego rozwoju” na Uniwersytecie Warszawskim 25 listopada 2017 r. Koalicja była również obecna podczas Dnia Mokradeł na Uniwersytecie Warszawskim 5 lutego 2017 r.

Poza tym Koalicja prowadziła działania prawne i rzecznicze w celu zapobieżenia szkodliwym inwestycjom publicznym dotyczącym budowy nowych zapór i rozwoju żeglugi śródlądowej. Wydano stanowiska w sprawie porozumienia dotyczącego budowy stopnia Siarzewo i rządowych planów dot. kanalizacji rzek, wystosowano pisma do Europejskiego Banku Inwestycyjnego jako potencjalnego źródła finansowania dla stopnia Siarzewo i zbiornika Kąty-Myscowa, a także złożono uwagi do planów zmiany Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

PZS była zaangażowana przede wszystkim w działania Koalicji dotyczące funduszy europejskich (pisma do EBI, uwagi do POIŚ), a także działania komunikacyjne, zapewniając pomoc w medialnym nagłaśnianiu jej wydarzeń i prowadząc konto twitterowe [@RatujmyRzeki](#). Członkini zarządu PZS Marta Wiśniewska działającą również w Fundacji Greenmind jest jedną z czołowych ekspertek Koalicji, wnosząc merytoryczny wkład w opracowywane stanowiska i dokumenty.

Rezultaty:

Dzięki podjętym działaniom udało się zbudować rozpoznawalność Koalicji jako grupy ekspertów w sprawach rzecznych, wprowadzić do debaty publicznej argumenty przeciwko szkodliwym przyrodniczo ingerencjom w ekosystemy rzeczne i mokradłowe, podnieść nieco poziom świadomości nt. współczesnego stanu wiedzy

o zapobieganiu suszom i powodziom, roli mokradł, znaczeniu ciągłości ekosystemów rzecznych i podobnych zagadnień, chociaż wiele pozostaje tu do zrobienia. Skutecznie zapobieżono przekierowaniu środków unijnych z POIS na szkodliwe dla rzek inwestycje żeglugowe i uświadomiono EBI argumenty przemawiające przeciwko kredytowaniu budowy stopnia Siarzewo.

Działania medialne:

- <https://oko.press/tama-wisle-siarzewie-zagraza-nawet-baltykowi-szyszko-juz-zadecydowal-o-budowie-choc-jeszcze-zgody-rdos/>
- <http://www.dziennikpolski24.pl/aktualnosci/a/poplyneli-wisla-i-przekonywali-ze-powinien-sie-na-niej-zrobic-tlok-zdjecia-wideo,12208761/>
- <http://krakow.wyborcza.pl/krakow/7,44425,22005500,wodna-masa-krytyczna-na-balii-w-obronie-wisly-zdjecia.html>
- <http://krytykapolityczna.pl/felietony/jas-kapela/polska-wybetonowana-od-morza-do-czech/>
- <http://krytykapolityczna.pl/kraj/rzad-zawraca-rzeki-kijem/>
- <http://warszawa.wyborcza.pl/warszawa/7,54420,21745126,wisla-skad-sie-bierze-piasek-na-wislanej-plazy-rozmowa.html>

Profil twitterowy Koalicji śledzi ponad 140 osób, posty mają średnio po kilkaset wyświetleń, profil na Facebooku śledzi ponad 2500 osób. Film promocyjny na na YouTube ponad 600 wyświetleń.

Liczba odbiorców działań:

- osoby prawne: Europejski Bank Inwestycyjny, Komitet Monitorujący POIS, Komisja Europejska DG Regio, polskie organizacje ekologiczne

Źródła finansowania – w 2017 roku Koalicja nie dysponowała jeszcze środkami z grantów przeznaczonych konkretnie na jej działalność. Działania były prowadzone wolontarystycznie przez poszczególnych koalicjantów

Przedstawicielka PZS w Koalicji Ratujmy Rzeki: Izabela Zygmunt

4. ZIELONE PARTNERSTWO w EUROPIE WSCHODNIEJ

Polska Zielona Sieć we współpracy z organizacją **IPO Ecopartnership** z Mińska na Białorusi zorganizowała **wizytę studyjną** w Polsce dla przedstawicieli samorządu lokalnego rejonu puchowickiego (Puhovichi koło Mińska) na Białorusi. Wizyta studyjna miała miejsce w ostatnim tygodniu czerwca 2017 r. Była elementem szerszego projektu „**Wzmocnienie gospodarki odpadami na terenach wiejskich w rejonie Puhovichi w obwodzie mińskim**” wspieranego ze środków Unii Europejskiej, którego celem było wzmocnienie gospodarki odpadami na terenach wiejskich rejonu Puhovichi i rozpowszechnienie wypracowanych praktyk wśród innych rejonów Białorusi. Celem wizyty studyjnej w Polsce było zapoznanie białoruskich gości z polskimi doświadczeniami w zakresie gospodarki odpadami na poziomie lokalnym. Program wizyty obejmował miasto Warszawę oraz kilka miejscowości z terenu województwa mazowieckiego. Grupa z Białorusi odwiedziła m.in. Milanówek, gdzie zapoznała się z systemem gospodarki odpadami ze strony samorządu lokalnego, instalację składowania odpadów wraz z biogazownią koło Otwocka, Zakład Mechaniczno – Biologicznego Przetwarzania Odpadów BYŚ w Warszawie, firmy zajmujące się recyklingiem odpadów elektronicznych z Piaseczna i plastików z Wyszkowa, odwiedziła również Płock jako przykład systemu selektywnej zbiórki odpadów na osiedlu mieszkaniowym. W ramach spotkań z polskimi ekspertami i aktywistami Białorusini zapoznali się z założeniami unijnej polityki „Circular Economy” oraz europejską inicjatywą „ZERO waste Europe”.

Koordynatorzy wizyty studyjnej: Joanna Furmaga, Paweł Głuszyński

Źródła finansowania: Komisja Europejska

Polska Zielona Sieć w mediach 2017

W 2017 roku główny nacisk w **komunikacji medialnej** PZS położony był na:

- pogłębienie relacji z wiodącymi dziennikarzami i redakcjami zajmującymi się tematyką energetyki i klimatu (przede wszystkim: Puls Biznesu, Rzeka, Dziennik Gazeta Prawna, Gazeta Wyborcza, PAP, Polskie Radio PR1 i PR3, TOK FM, TVN24, Wysokienapiecie.pl, PortalSamorzadowy.pl oraz dziennikarze gazet i rozgłośni **regionalnych** (np. Dziennik Zachodni).
- nawiązywaniu nowych kontaktów z dziennikarzami wskazywanymi przez organizacje partnerskie oraz sugerowane przez bazę danych dziennikarzy MediaContact, aktualizowaną przez Instytut Monitorowania Mediów

Polska Zielona Sieć prowadzi **monitoring mediów** w bardzo ograniczonym zakresie – wyłącznie prasy i portali internetowych pod kątem doniesień zawierających nazwę organizacji. Nie dysponuje zatem doniesieniami z radia i TV.

W **mediach społecznościowych** główny nurt komunikacji prowadzony jest na Twitterze ([@zielonasiec](#)), na którym w 2017 roku opublikowano 127 wpisów a liczba osób obserwujących profil PZS zwiększyła się o 66% (600→1000). Na Facebooku PZS administruje stroną [DlaKlimatu](#) oraz [Podhalańskiego Alarmu Smogowego](#).

Wybrane doniesienia medialne

- **Efektywność energetyczna**

[2017-11-30 - TOK FM](#) – wywiad z Vincentem Perrault (ANAH, Francja) nt. programu dofinansowania termomodernizacji domów dla najuboższych (fr. Habiter Mieux - Mieszkać lepiej)

2017-12-01 Dziennik Gazeta Prawna – po II Kongresie Energetyki Obywatelskiej WNE, dodatek poświęcony rządowym planom wsparcia termomodernizacji domów jednorodzinnych (publikacja w lutym 2018)

- **OZE**

[2017-03-23 - Money.pl](#) – Geotermia. Wspólnie z b. głównym geologiem kraju, oddzielamy fakty od mitów o geotermii.

[2017-03-23 Polskie Radio PR1](#) – rozmowa o biomasie i OZE

- **Jakość powietrza**

2017-02-20 Roczny limit dla SMOGu wyczerpany w 46 dni

[Gazeta Wyborcza](#) (czołówka)

[TVN24](#)

[TVP Info](#)

[RMF FM](#)

[2017.02 Polityka.pl](#) – artykuł „Jak pokonać SMOGa w 8 ruchach” ze ilustracjami – Henryka „Papia Chmiela” Chmielewskiego.

[2017-02-20 Polskie Radio PR1](#) - Aby zlikwidować smog, trzeba działania trzech stron: państwa, samorządów i obywateli

2017-05-05 Węgiel czyli co? - o potrzebie standaryzacji i monitoringu jakości węgla

TOK FM

Polskie Radio PR1 – Sygnały Dnia

[2017-10-28 Puls Biznesu](#) – Nad Polskę nadciąga SMOG

[2017-11-20 Newsweek](#) – duży artykuł o SMOGu, zamknięty promocją II Kongresu Energetyki Obywatelskiej (WNE)

- **Elektromobilność**

[2017-06-27 TVN24](#) – czy samochody elektryczne są nieekologiczne?

- **Transformacja energetyczna**

[2017-10-01 Rzeczpospolita](#) – Czarna energia na kroplówce

2017-03-22 [Rzeczpospolita](#) – Raport Boom&Bust 2017 – Świat odwraca się od węgla

[2017-04-10 Wprost](#) – Artykuł o potencjale efektywności energetycznej (negawatach)

- **Rzeki**

[2017 04 01 Miesięcznik Środowisko](#) – „Pozostawić przestrzeń rzekom”

- **Klimat**

[2017-07-14 Polskie Radio PR1](#) – Zmiany i adaptacja do zmian klimatu w Polsce

[2017-06-05 Polskie Radio PR3 Trójka](#) – audycja Kuby Strzyckowskiego „Za a nawet przeciw” - Czy realizacja porozumienia klimatycznego w Polsce ma sens

- **Zrównoważony rozwój, monitoring funduszy**

[2017-04-13 Oko-press](#) – artykuł o nieprawidłowościach przy dofinansowaniu przez NFOŚiGW projektów edukacyjnych (Puszcza.tv)

2017-04-15 TOK FM – Foodsharing (projekty Eathink)

Twitter:

- Wzrosty liczby obserwujących w 2017 roku: 600→1000
- Liczba interakcji (impressions): od 7,5 tys. (kwiecień) do 25,6 tys. (grudzień)
- Liczba tweetów + odpowiedzi: 127

Wybrane tweety w poszczególnych tematach:

- **Powietrze:**

- <https://twitter.com/zielonasiec/status/942481883987873793>

Św. Mikołaju, pod choinkę poprosimy o DOBRĄ ustawę o kontroli jakości paliw stałych

- <https://twitter.com/zielonasiec/status/823227795513999360> Polityka.pl: Jak pokonać SMOGa?

- <https://twitter.com/zielonasiec/status/832240254308478976> Roczny limit dla smog wyczerpany w 46 dni!
 - <https://twitter.com/zielonasiec/status/857636376845717505> Brak standardów jakości węgla
 - <https://twitter.com/MarekJozefiak/status/857919717541109760> BREF
 - <https://twitter.com/zielonasiec/status/884700986668875780>
marszałek Śląska apeluje o nieużywanie paliw stałych najgorszej jakości
 - **OZE**
 - <https://twitter.com/zielonasiec/status/895343107935539204> Zapowiada się nacjonalizacja OZE?
 - **Przyroda**
 - <https://twitter.com/zielonasiec/status/842155602298167297> Pruszków - wycinka drzew - TVN
 - <https://twitter.com/zielonasiec/status/880372596956688384> Pruszków - wycinka drzew - TVN
 - <https://twitter.com/zielonasiec/status/895596180784033792> Festiwal Wisły
 - **Transformacja energetyczna**
 - <https://twitter.com/zielonasiec/status/844494475300884481> Świat odwraca się od węgla
 - <https://twitter.com/zielonasiec/status/844527365187387396> DGP: Koniec epoki węgla kamiennego
 - <https://twitter.com/MarekJozefiak/status/866712895874359297> Krytyka rządu za subsydia węglowe
 - <https://twitter.com/zielonasiec/status/913329860654792706> Raport o subsydiach
 - <https://twitter.com/zielonasiec/status/910411259421626368> Subsytia dla węgla
 - **Fundusze, transparentność, rozwój**
 - <https://twitter.com/zielonasiec/status/860432377310564353> Wygrana w sądzie z MF
 - <https://twitter.com/zielonasiec/status/931172366587256833> Global Justice Night 2017
 - **Efektywność energetyczna**
 - <https://twitter.com/zielonasiec/status/931242730398867457> KEO2017
 - <https://twitter.com/zielonasiec/status/936597096433627137> KEO2017
(termomodernizacja do problem ludzi a nie domów)
-